

Recenzja

BERGÞÓR JÓHANSSON. 2001. **Íslenskir mosar. Bleðlumsaætt og leppmosaætt** [Icelandic bryophytes. Jungermanniaceae and Scapaniaceae]. Fjörlit Náttúrufræðistofnunar No. 42. Náttúrufræðistofnun Íslands, Reykjavík, 2001, 100 str., 71 ryc. Miękka opr., format 24,4 × 17,0 cm. Cena: nie podano. ISSN 1027-832x.

Szybkimi krokami zbliża się ku końcowi opracowanie Flory mszaków Islandii. Opublikowany właśnie trzeci zeszyt poświęcony wątrobowcom, obejmuje dwie duże i trudne pod względem taksonomicznym rodziny: *Jungermanniaceae* i *Scapaniaceae*. Pierwszą z nich autor ujmuje wąsko, wyłączając z niej *Lophozia* i pokrewne rodzaje, które zaliczył do osobnej rodziny *Lophoziaceae* opracowanej we wcześniejszym zeszycie. Obejmuje ona w Islandii tylko dwa rodzaje: *Nardia* S. Gray (3 gatunki) i *Jungermannia* L. (12 gatunków). Również druga rodzina *Scapaniaceae* jest reprezentowana tu przez dwa rodzaje: *Scapania* (Dumort.) Dumort. (17 gatunków) i *Diplophyllum* (Dumort.) Dumort. (3 gatunki). Natomiast dwa inne gatunki i jeden rodzaj, *Mylia anomala* (Hook.) S. Gray i *Nardia compressa* (Hook.) S. Gray, zostały wykluczone z flory tego wyspiarskiego kraju.

Większość przedstawicieli obu rodzin nie należy do pospolitych składników flory mszaków Islandii, a do częstych gatunków należą m.in. *Scapania undulata* (L.) Dumort., *S. irrigua* (Nees) Nees, *Nardia geoscyphus* (De Not.) Lindb., *N. scalaris* S. Gray oraz *Jungermannia exsertifolia* Steph. Szereg gatunków rośnie w dużym rozproszeniu, a do najrzadszych w tym kraju należą *Scapania obscura* (Arn. & C. Jens.) Schiffn. (1 stanowisko), *Jungermannia caespiticia* Lindenb. (2 stanowiska) oraz *J. sphaerocarpa* Hook. i *Diplophyllum obtusifolium* (Hook.) Dumort. (po 3 stanowiska).

Flora nie zawiera żadnych nowości taksonomicznych ani nomenklatorycznych. Dla nazw rodzajowych i gatunkowych nie są cytowane dane bibliograficzne, ani nie zostały wymienione żadne synonimy, chociaż w pewnych wypadkach byłoby to konieczne, np. przy *Scapania brevicaulis* Tayl., gatunku lepiej znanego pod nazwą *S. degenii* Schiffn. ex Müll. Frib. Nie zostały również wyróżnione żadne taksony wewnątrzgatunkowe, mimo że np. większość islandzkich okazów *Scapania calcicola* (Arn. & J. Perss.) Ingham należy do subsp. *ligulifolia* (Schust.) Damsh. & Long. Rozmieszczenie wszystkich gatunków przedstawione jest na mapach punktowych w dziesięciokilometrowej siatce kwadratów, a każdy gatunek jest zilustrowany dobrymi rycinami kreskowymi. – RYSZARD OCHYRA, ul. Gołaska 15/25, PL-30-619 Kraków, Polska.